

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudkyní Mgr. Lenkou Havlíčkovou ve věci

žalobce: **R. H. A. F.**, narozený X
zastoupený zákonnou zástupkyní H. A. F., narozenou X
oba bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2025, č. j. MPSV-2025/110770-916,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se včasnou žalobou podanou u zdejšího soudu domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2025, č. j. MPSV-2025/110770-916, (dále jen „napadené rozhodnutí“) kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ústí nad Labem (dále jen „úřad práce“) ze dne 15. 11. 2024, č. j. 123072/2024/TEP, (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím úřad práce podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, (dále jen „zákon o sociálních službách“), rozhodl o snížení příspěvku na péči z 16 100 Kč na 7 400 Kč měsíčně od prosince 2024 (II. stupeň závislosti – středně těžká závislost) s tím, že z důvodu

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá „pouze“ pět základních životních potřeb.

Žaloba

2. Žalobce v žalobě nejprve zrekapituloval dosavadní průběh správního řízení. Následně namítal, že je napadené rozhodnutí v rozporu se zákonem, a to zejména s § 2, § 3, § 36, § 50, § 68 a § 90 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), ve spojení s § 8, § 9 a § 25 zákona o sociálních službách.
3. Žalobce rovněž namítal nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neboť žalovaný se v části odůvodnění týkající se základních životních potřeb stravování a tělesné hygieny nijak nevypořádal s aplikací § 90 odst. 3 správního řádu. V této souvislosti žalobce zdůraznil, že v odvolacím řízení bylo rozhodnuto v jeho neprospěch, ačkoliv posudkový lékař v prvoinstančním řízení shledal základní životní potřeby stravování a tělesné hygieny jako nezvládnuté, zatímco žalovaný a posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „posudková komise“) tyto potřeby nově jako nezvládnuté neuznaly. Další důvod nepřezkoumatelnosti žalobce spatřoval v nedostatku řádného odůvodnění posudkového závěru posudkové komise, neboť z napadeného rozhodnutí není zřejmé, z jakých konkrétních důvodů byly jednotlivé dílčí aktivity u uznaných základních životních potřeb, které byly v prvoinstančním řízení hodnoceny jako samostatně nezvládnutelné, posouzeny odlišně. Žalobce navázal, že nepřezkoumatelnost spatřuje rovněž skutečnost, že nově a nepředvídatelně nebyly uznány základní životní potřeby stravování a tělesné hygieny, aniž by tato změna byla náležitě odůvodněna, což je podle jeho názoru v rozporu s principem zákazu libovůle při výkonu veřejné moci. Současně žalobce vytkl nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí i v souvislosti se složením posudkové komise, neboť jeho zdravotní stav, který měl dle jeho tvrzení dominantní a zásadní dopad na schopnost zvládání jednotlivých základních životních potřeb, nebyl posuzován příslušným odborným specialistou, konkrétně psychiatrem či dětským klinickým psychologem. Nepřezkoumatelnost shledal žalobce rovněž ve skutečnosti, že žalovaný při hodnocení posudku posudkové komise odkázal na Instrukci náměstkyně pro řízení sekce sociálně pojistných systémů Ministerstva práce a sociálních věcí č. 15/2016 (dále jen „instrukce č. 15/2016“), aniž přitom uvedl, které konkrétní ustanovení této instrukce na daný případ aplikoval.
4. Žalobce konstatoval, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s principem legitimního očekávání, principem předvídatelnosti práva a zákazem reformace *in peius*. Tyto vady žalobce spatřuje zejména v tom, že žalovaný jeho odvolání sice formálně vyhověl, současně však v jeho neprospěch odejmul uznání dvou základních životních potřeb, konkrétně tělesné hygieny a stravování. Žalobce uvedl, že oprávněně očekával, že pokud bude jeho odvolání úspěšné a bude mu uznána základní životní potřeba osobní aktivity, nadále splní podmínky pro přiznání III. stupně závislosti. Porušení principu legitimního očekávání žalobce dále spatřuje v tom, že nemohl předpokládat, že by se žalovaná (potažmo posudková komise), hodlala v odvolacím řízení odchýlit od prvostupňového posouzení závislosti v jeho neprospěch. Pokud by takový postup mohl předvídat, vymezil by své odvolací námitky nejen vůči základní životní potřebě osobní aktivity, ale vyjádřil by se rovněž k základním životním potřebám stravování a tělesné hygieny.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

5. Žalobce dále namítl, že žalovaný postupoval v rozporu se zásadou volného hodnocení důkazů a materiální pravdy. Uvedl, že ačkoliv žalovaný konstatoval úplnost, objektivnost a přesvědčivost posudku posudkové komise vypracovaného ve věci, tak ten zjevně nedostál kautelám judikatury Nejvyššího správního soudu vyjádřeným v rozsudku ze dne 28. 4. 2017, č. j. 5 Ads 80/2016-22. Žalovaný podle žalobce své odůvodnění založil na přepisu nosných částí posudku posudkové komise a s posudkem samým se vypořádal konstatováním obecných kritérií převzatých z instrukce č. 15/2016. Žalobce podotkl, že odůvodnění napadeného rozhodnutí má formulářovou povahu a není založeno na principu individualizace, neboť žalovaný převzal posudkové zhodnocení a přesvědčivost odůvodnil pouze obecnými interpretačními hledisky, aniž by tato hlediska reálně aplikoval na individuální okolnosti konkrétního případu. Současně žalobce upozornil na to, že žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí neuvedl žádnou relevantní právní úpravu, na jejímž základě považuje posudek posudkové komise za přesvědčivý.
6. Nepřesvědčivost podkladů pro vydání napadeného rozhodnutí žalobce spatřuje ve vadách posudku posudkové komise. Uvedl, že podle posudkového závěru jsou jako nosné diagnózy hodnoceny diagnózy vyplývající z diagnostického závěru klinicko-psychologického vyšetření provedeného Mgr. X dne 25. 6. 2024. V této zprávě je však rovněž uvedena symptomatická porucha příjmu potravy, kterou posudková komise při posouzení nezohlednila, v důsledku čehož je posudek neúplný. Žalobce dále uvedl, že jsou u něj přijímána speciální nutriční opatření, která zahrnují mimo jiné systematické učení přijímat stravu mimo jeho zavedené stereotypy. Tyto okolnosti mají dle žalobce přímý dopad na základní životní potřebu stravování. Popsal, že má proměnlivé stravovací návyky ve vztahu k jednotlivým druhům pokrmů. Ze strany matky je u něj nezbytná mimořádná péče spočívající v neustálém učení a přemlouvání, aby přijímal potravu pravidelně a aby nedocházelo k jeho podvýživě. Z napadeného rozhodnutí žalobce citoval: „*dle doložené dokumentace se nezletilý posuzovaný ve škole nají sám*“, k čemuž uvedl, že se jedná o paušalizaci, neboť z podkladové zprávy praktického lékaře vyplývá diagnóza poruchy příjmu potravy. Současně poukázal na to, že jde o neaktuální zjištění, neboť posudková komise nepřijala žádné opatření k jeho ověření ke dni vyhotovení posudku. Žalobce uvedl, že ke stravování ve škole docházelo pouze po dobu přibližně tří měsíců, následně však stravování odmítal.
7. Žalobce namítl zásadní vadu posudku posudkové komise spočívající v jejím nesprávném obsazení, která se promítla do napadeného rozhodnutí. Jeho soběstačnost byla posouzena lékařem bez odpovídající odbornosti, ačkoli rozhodujícími jsou duševní poruchy vyžadující posouzení psychiatrem nebo dětským klinickým psychologem. Žalobce nesouhlasí s tvrzením žalovaného, že posudková komise zasedala v odborném složení, neboť lékař se specializací dětská neurologie nemůže posuzovat duševní poruchy. Posudková komise měla jeho zdravotní stav alespoň konzultovat s psychiatrem. Z těchto důvodů považuje žalobce posudek i napadené rozhodnutí za rozporné s judikaturou správních soudů a odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 7. 2024, č. j. 54 Ad 14/2023-65.
8. Dále žalobce popsal, že závěr posudkové komise o neexistenci objektivního korelátu k nezvládání základních životních potřeb, je nepodložený, neboť posudková komise posudková kritéria nijak nekomparovala s jeho objektivním zdravotním stavem. Uvedl, že takový přístup odporuje rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 7. 2024, č. j. 54 Ad 14/2023-65. Dále namítl, že posudková komise postupovala v rozporu s § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb., protože u jednotlivých základních životních potřeb nehodnotila

všechny dílčí aktivity vyjmenované v příloze vyhlášky. Připomněl, že v případě nezvládnutí byt jen jediné dílčí aktivity je povinností žalovaného hodnotit jako nezvládnutou celou základní životní potřebu. Postup, kdy posudková komise hodnotí jen některé aktivity, označil žalobce za arbitrární. V této souvislosti poukázal na body 40 a 41 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2023, č. j. 5 Ads 8/2023-25.

9. Žalobce uzavřel, že posudková komise zatížila posudek podstatnou vadou, když opomenula zohlednit konkrétní zjištění ze sociálního šetření jako neopomenutelný podklad pro hodnocení závislosti. V posudku chybí jak vyhodnocení funkčních projevů dominantního postižení žalobce, tak konkrétní vypořádání se závěry sociálního šetření. Žalobce poukázal na to, že posudková komise v této souvislosti pouze obecně uvedla, že výsledky sociálního šetření vzala v potaz a že šetření bylo provedeno v souladu se zdravotním stavem žalobce, aniž by vysvětlila, jak se tato zjištění promítla do posouzení jednotlivých základních životních potřeb. Tento postup je podle žalobce v rozporu se skutečným stavem věci, neboť na základě téhož sociálního šetření bylo v prvoinstančním řízení shledáno nezvládání základních životních potřeb stravování a tělesné hygieny, zatímco posudková komise je na základě shodných podkladů považovala za samostatně zvládnutelné. Žalobce uvedl, že v této části je posudek v rozporu s rozsudkem č. j. 54 Ad 14/2023, a uzavřel, že žalovaný bagatelizoval význam sociálního šetření jako odborného prostředku zjišťujícího schopnost samostatného života osoby v jejím přirozeném sociálním prostředí, prováděného sociálními pracovníky.

Vyjádření žalovaného k žalobě

10. Žalovaný ve svém písemném vyjádření k žalobě navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Uvedl, že posudková komise zasedala dne 24. 4. 2025 v odborném složení a jejím členem byl vedle posudkového lékaře i odborník v oboru dětské neurologie. Podle žalovaného bylo zcela v kompetenci předsedy posudkové komise, jakou odbornost příslušícího lékaře zvolil. O odbornosti posudkové komise podle žalovaného nebyl důvod pochybovat. Připomněl, že k posouzení medicínských otázek nemá správní orgán odborné znalosti. V řešené věci podle něj nebyla účast žalobce na jednání posudkové komise nutná, neboť posudková komise měla dostatečnou (tj. úplnou a objektivní) podkladovou dokumentaci.
11. Žalovaný uvedl, že posudková komise hodnotila jako nezvládnuté základní životní potřeby orientaci, komunikaci, oblékání a obouvání, péči o zdraví a osobní aktivity. U stravování a tělesné hygieny se neztotožnila se závěry posudkového lékaře Institutu pro posuzování zdravotního stavu, neboť u nich neshledala objektivní klinický korelát. Dále uvedl, že změny v hodnocení jednotlivých základních životních potřeb neměly vliv na výsledný stupeň závislosti. Žalovaný uzavřel, že se vypořádal se všemi námitkami žalobce, přičemž odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a zdůraznil, že posudek vycházel z úplných zdravotních podkladů.
12. Žalovaný k základní životní potřebě stravování uvedl, že posudková komise ji nehodnotila jako nezvládnutou, neboť žalobce je schopen se samostatně najíst lžící, výjimečně vidličkou, a samostatně se napít. Žalobci nebyla stanovena speciální dieta a příprava stravy pečující osobou odpovídá jeho věku. Žalovaný poukázal na závěr posudkové komise, podle něhož skutečnost, že žalobce je doma krmen matkou, sama o sobě nezakládá nezvládání této základní životní potřeby, pokud je schopen se samostatně stravovat ve škole.

13. K neuznání základní životní potřeby tělesné hygieny žalovaný uvedl, že posudková komise neshledala medicínský důvod, pro který by oprávněná osoba nebyla schopna samostatně vykonávat úkony osobní hygieny. Nebyly popsány žádné funkční končetinové deficity a skutečnosti uvedené v sociálním šetření, podle nichž je hygiena prováděna na pokyn a pod dohledem, nepovažovala posudková komise za důvod k hodnocení této základní životní potřeby jako nezvládnuté.
14. Žalovaný konstatoval, že při posuzování zdravotního stavu není rozhodující samotná diagnóza, nýbrž objektivní funkční dopady onemocnění na schopnost zvládat základní životní potřeby. Žalovaný poukázal na specifika posuzování stupně závislosti osob mladších 18 let upravená § 10 zákona o sociálních službách. Citoval z instrukce č. 15/2016, že potřeba občasného připomenutí či kontroly v oblasti péče o vlastní osobu se nehodnotí jako mimořádná péče. Připomněl, že v příloze instrukce č. 15/2016 jsou uvedeny standardy vývoje dítěte, podle nichž se hodnotí, na základě jakých aktivit dítěte lze posoudit poskytování mimořádné péče.
15. Žalovaný uzavřel, že v projednávané věci bylo správní řízení vedeno v souladu se zákonem o sociálních službách i se správním řádem, a neshledal důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí.

Replika žalobce

16. V replice doručené soudu dne 6. 10. 2026 žalobce uvedl, že vyjádření žalovaného považuje za bezpředmětné, neboť žalovaný opakuje obecnou argumentaci uplatňovanou v obdobných věcech, zakládá ji na stejných skutečnostech jako napadené rozhodnutí a nereaguje na konkrétní žalobní důvody.
17. Žalovaného argumenty jsou dle žalobce notoriitou nevýznamnou pro posouzení dané věci, neboť žalovaný opomněl skutečnost, že posuzování zdravotního stavu provádějí zákonem zřízené subjekty, jejichž povinností je hodnotit podkladový posudek z hlediska jeho objektivnosti, úplnosti, přesvědčivosti a věrohodnosti. Žalobce má za to, že žalovaný ve svém vyjádření pouze opakoval svoji argumentaci v napadeném rozhodnutí a nikterak nereagoval na konkrétní žalobní námitky a nevypořádal se s relevantní judikaturou správních soudů, na niž v žalobě odkazoval.

Posouzení věci soudem

18. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť oba účastníci s tímto postupem výslovně souhlasili.
19. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a v § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení i zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

20. Po přezkoumání skutkového a právního stavu projednávaného případu dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
21. Podle § 8 odst. 1 zákona o sociálních službách platí, že osoba do 18 let věku, která vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby, se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby, b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb, c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat šest nebo sedm základních životních potřeb, d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat osm nebo devět základních životních potřeb.
22. Podle § 9 odst. 1, 3, 4, 5, a 6 zákona o sociálních službách se při posuzování stupně závislosti hodnotí u osob do 18 let věku schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity. Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis, kterým je vyhláška č. 505/2006 Sb.
23. Podle § 10 zákona o sociálních službách, u osoby do 18 let věku se při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby podle § 9 odst. 1 a při hodnocení potřeby mimořádné péče porovnává rozsah, intenzita a náročnost péče, kterou je třeba věnovat posuzované osobě se zdravotním postižením, s péčí, kterou je třeba věnovat zdravé fyzické osobě téhož věku. Při stanovení stupně závislosti u osoby do 18 let věku se nepřihlíží k potřebě péče, která vyplývá z věku osoby a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje. Mimořádnou péčí se rozumí péče, která svým rozsahem, intenzitou nebo náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku.
24. V posuzovaném případě není mezi účastníky sporu o tom, že žalobce vyžaduje mimořádnou péči u třech základních životních potřeb, a to orientace, komunikace a oblékání a obouvání. Posudkový lékař Institutu posuzování zdravotního stavu MUDr. X (dále jen „posudkový lékař“) v prvostupňovém řízení dospěl k závěru, že žalobce kromě výše uvedených tří základních potřeb nezvládá životní potřeby stravování a tělesnou hygienu. Posudková komise naproti tomu v odvolacím řízení neshledala objektivní funkční korelát k nezvládání těchto dvou základních životních potřeb, a naopak dospěla k závěru, že žalobce potřebuje mimořádnou péči u základní životní potřeby péče o zdraví a osobní aktivity. Jak posudkový lékař, tak posudková komise tedy dospěli k závěru, že žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen zvládat pět základních životních potřeb, a že je tudíž závislý na pomoci jiné osoby ve II. stupni závislosti. Sporné mezi účastníky je, zda

žalobce vyžaduje mimořádnou péči i u základních životních potřeb stravování a tělesná hygiena, které byly v prvostupňovém řízení posudkovým lékařem uznány a v odvolacím řízení posudkovou komisí zneuznány.

25. Podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách platí, že se při posuzování stupně závislosti osoby vychází ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, popřípadě také z vyšetření dětského klinického psychologa v případě pervazivních vývojových poruch, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.
26. V § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb. je uvedeno, že za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby
27. Dle § 2 odst. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. se při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládání základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení. Podle § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb., pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
28. Vymezení schopností zvládat základní životní potřeby obsahuje příloha č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. Pro účely tohoto řízení je třeba vymezit pouze ty sporné, které jsou uvedeny pod písm. d) a f):

Za schopnost zvládat základní životní potřebu **stravování** se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nalít nápoj, rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.

Za schopnost zvládat základní životní potřebu **tělesná hygiena** se považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se.

29. Soud konstatuje, že pokud jde o správnost zjištěného zdravotního stavu žalobce, jedná se o odbornou medicínskou otázku, kterou nemůže soud a v zásadě ani správní orgán sám

posoudit pro nedostatek odpovídající odborné kvalifikace, a proto se musí spoléhat na posudky předkládané k tomu kvalifikovanými odborníky – tj. posudkovými lékaři. Z tohoto důvodu tedy posuzuje zdravotní stav žadatelů v řízení, jehož výsledek na takovém posouzení závisí, v prvním stupni posudkový lékař a v odvolacím řízení posudková komise. Jedná se o specifickou formu správní činnosti, jejímž hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. V rozsudku ze dne 1. 2. 2022, č. j. 1 Ads 482/2020-33, Nejvyšší správní soud uvedl, že správní řízení ve věci příspěvku na péči se vyznačuje tím, že rozhodující důkaz představuje odborný posudek o zdravotním stavu a závislosti žadatele na pomoci jiné osoby.

30. V rozsudku ze dne 24. 3. 2021, č. j. 4 Ads 495/2019-71, pak Nejvyšší správní soud shrnul, že „pokud z podkladů lékařského posudku vyplývá, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá, a orgány lékařské posudkové služby přesto takovou základní životní potřebu považují za zvládanou, je jejich povinností tento závěr dostatečně a přesvědčivě odůvodnit. Posudek posudkové komise je zpravidla rozhodujícím důkazem při posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. I proto je nezbytné, aby splňoval požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a aby se vypořádal se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Posudek totiž na podkladě odborných lékařských vyšetření obsahuje závěry o funkčním dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu posuzované osoby na její schopnost zvládat základní životní potřeby. Posudkový závěr by tedy měl být v tomto směru náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení závisí především.“ (srov. např. i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013-32). Nejvyšší správní soud současně doplnil, že odvolací orgán nesmí pouze převzít závěry posudkové komise, aniž by se jimi podrobněji zabýval z pohledu tvrzených rozporů či nedostatků, a uzavřel, že posudek nesplňující požadavky úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti zakládá vadu řízení před správním orgánem. Možno též dodat, že se v případě odborného posudku zdravotního stavu a závislosti na pomoci jiné osoby „jedná sice o tzv. povinný důkaz, nicméně nikoliv o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Posudek podléhá hodnocení správního orgánu, jeho správnost není nikterak presumována. Ačkoliv odborné lékařské závěry posudku nepodléhají hodnocení správních orgánů, neboť k tomu nemají správní orgány odborné lékařské znalosti, nezabývá je to povinností hodnotit provedené důkazy ve správním řízení, a tudíž i správnost posudku z hlediska jeho úplnosti a přesvědčivosti.“ (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2010, č. j. 6 Ads 143/2009-60, či ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009-104).
31. Z obsahu správního spisu vedeného v nyní projednávané věci soud zjistil, že žalobci byl rozhodnutím Úřadu práce ČR – Krajská pobočka v Ústí nad Labem, kontaktní pracoviště Teplice, ze dne 22. 10. 2019 od července 2019 do 31. 7. 2024 přiznán příspěvek na péči s tím, že je osobou do 18 let věku závislou na péči ve III. stupni – těžká závislost. Oznámením ze dne 3. 6. 2024 zahájil úřad práce řízení z moci úřední ve věci opětovného posouzení nároku na příspěvek na péči, z důvodu konce platnosti zdravotního posouzení stupně závislosti žalobce ke dni 1. 8. 2024.
32. Dne 14. 6. 2024 bylo v místě bydliště žalobce provedeno sociální šetření pověřenou sociální pracovnící Lenkou Jiravovou. Úřad práce vyžádal u posudkového lékaře opětovné posouzení stupně závislosti žalobce. Zdravotní posudek byl vypracován dne 29. 10. 2024 a následně doplněn dne 1. 11. 2024. V doplňujícím posudku posudkový lékař dospěl k závěru, jak je již výše uvedeno, že žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu v

období od 1. 8. 2024 nezvládá celkem 5 základních životních potřeb, a sice orientaci, komunikaci, stravování, oblékání a obouvání a tělesnou hygienu. Následně úřad práce prvostupňovým rozhodnutím rozhodl o snížení příspěvku na péči žalobci od prosince 2024 z 16 100 Kč na 7 100 Kč s tím, že je osobou do 18 let věku závislou na péči ve II. stupni – středně těžká závislost. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce odvolání, v němž namítl, že došlo k nesprávnému posouzení zdravotního stavu základní životní potřeby osobní aktivity, jelikož tuto základní životní potřebu nezvládá.

33. V odvolacím řízení si žalovaný vyžádal posudek od posudkové komise, která jednala dne 24. 4. 2025 ve složení MUDr. X (posudková lékařka – předsedkyně komise), MUDr. X (lékařka s odborností dětské neurologie) a Bc. X (tajemnice komise). V předmětném posudku posudková komise nejprve zrekapitulovala podklady (zejména lékařské zprávy a nálezy), z nichž v řešeném případě vycházela, dále popsala diagnostický souhrn žalobce a uvedla posudkové hodnocení jeho zdravotního stavu. Posudková komise tedy dospěla k závěru (jak je uvedeno v bodě 24 tohoto rozsudku), že žalobce nezvládá celkem 5 základních životních potřeb, a sice orientaci, komunikaci, oblékání a obouvání, péči o zdraví a osobní aktivity; neshledala objektivní funkční korelát k nezvládání základních životních potřeb mobilita, stravování, tělesná hygiena a výkon fyziologické potřeby. Žalovaný na základě daného posudku vydal napadené rozhodnutí, kterým zamítl odvolání žalobce a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.
34. Soud se v logice vypořádání žalobních bodů nejprve zabýval žalobcem namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozhodnutí. Žalobce tuto nepřezkoumatelnost spatřoval z několika důvodů, předně v tom, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí nevypořádal s aplikací § 90 odst. 3 správního řádu a rozhodl v jeho neprospěch, když nově, na základě posudku posudkové komise, neuznal základní životní potřeby stravování a tělesné hygieny jako nezvládnuté, ačkoliv posudkový lékař tyto potřeby za nezvládnuté považoval. Další důvod nepřezkoumatelnosti žalobce spatřoval v nedostatku řádného odůvodnění posudkového závěru posudkové komise, neboť z napadeného rozhodnutí není zřejmé, z jakých konkrétních důvodů byly jednotlivé dílčí aktivity u uznaných základních životních potřeb, které byly v prvostupňovém řízení hodnoceny jako samostatně nezvládnutelné, posouzeny odlišně. Žalobce spatřoval nepřezkoumatelnost rovněž v tom, že nově a nepředvídatelně nebyly uznány základní životní potřeby stravování a tělesné hygieny, aniž by tato změna byla náležitě odůvodněna. Současně žalobce spatřoval nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí i ve složení posudkové komise, neboť jeho zdravotní stav, který měl dle jeho tvrzení dominantní a zásadní dopad na schopnost zvládání jednotlivých základních životních potřeb, nebyl posuzován příslušným odborným specialistou, konkrétně psychiatrem, event. nebo dětským klinickým psychologem.
35. Za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů je nutné považovat takové rozhodnutí, které nemá žádné odůvodnění nebo z něhož nevyplývá, jaký skutkový stav vzal správní orgán za rozhodný, jakými úvahami se při právním posouzení věci řídil a jak uvážil o pro věc zásadních skutečnostech a uplatněných námitkách účastníka řízení, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování těchto skutečností. K tomuto závěru dospěl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 16. 4. 2015, č. j. 7 As 55/2015-29. Soud v této souvislosti poukázal též na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které platí, že „*z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně*

provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů“ (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009-46, ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010-53, nebo ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109).

36. Je třeba konstatovat, že v části nadepsaných okruhů námitek (tj. týkajících se hodnocení plynoucího z posudku ze dne 24. 4. 2025) se fakticky nejednalo o námitku nepřezkoumatelnosti správního rozhodnutí, nýbrž o námitku směřující do skutkového stavu – tj. posouzení zdravotního stavu žalobce posudkovou komisí, či o námitku nezákonnosti, pokud jde o porušení § 90 odst. 3 správního řádu či o nesprávné složení posudkové komise. Z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že žalovaný vtělil obsah posudku posudkové komise do napadeného rozhodnutí. Jak z posudku, tak i z napadeného rozhodnutí přitom vyplývá, že se posudková komise neztotožnila s posudkovým závěrem posudkového lékaře, pokud jde o nutnost mimořádné péče u základní životní potřeby stravování a tělesná hygiena. Důvody tohoto neuznání přitom jasně přdestřela do posudkového zhodnocení pod označením jednotlivých základních životních potřeb. Vysvětlila, z jakého důvodu tyto potřeby nebyly uznány a z jakého důvodu nelze považovat částečně nezvládané dílčí činnosti za pozbytí schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu, byť za použití určitých pomůcek.
37. Žalobkyně shledává nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí rovněž ve skutečnosti, že žalovaný pouze odkázal na instrukci č. 15/2016, aniž přitom uvedl, která konkrétní ustanovení této instrukce na daný případ aplikoval. K této námitce soud konstatuje, že samotný odkaz na instrukci č. 15/2016 bez označení konkrétního ustanovení ještě sám o sobě nepůsobí nepřezkoumatelnost. Nepřezkoumatelností z tohoto důvodu by mohlo být napadené rozhodnutí postiženo v situaci, pokud by žalovaný zůstal jen u obecného odkazu na interní metodiku a nevysvětlil konkrétně, jak ji aplikoval na skutkové okolnosti věci a jak se vypořádal s námitkami účastníka. Žalovaný však na odvolací námitky žalobce adekvátně reagoval, v napadeném rozhodnutí odkázal na posudek posudkové komise, který rovněž převedl do textu rozhodnutí, a na metodický pokyn č. 15/2016. Konstatoval, že v příloze tohoto pokynu jsou uvedeny standardy vývoje dítěte, podle nichž se hodnotí, na základě jakých aktivit dítěte lze posoudit poskytování mimořádné péče a s tím spojené zvládnutí či nezvládnutí základní životní potřeby, a které základní životní potřeby se vzhledem k dosaženému věku neposuzují. Přitom se přihlíží k tomu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení. Zdůraznil, že potřeba občasného připomenutí či kontroly v oblasti péče o vlastní osobu se nehodnotí jako mimořádná péče. Tato norma pak zcela evidentně dopadá na hodnocení zvládání základních životních potřeb žalobce a na závěr posudkové komise, obsažený doslova v napadeném rozhodnutí, že žalobce zvládá obě sporné základní životní potřeby (stravování a tělesná hygiena) v rámci širší normy jako dítě stejného věku bez zdravotního postižení. Skutečnost, že žalovaný výslovně neuvedl, že při posouzení stupně závislosti vycházel z čl. 7, upravujícího specifický přístup k posuzování stupně závislosti osob do 18 let věku, uvedené instrukce nečiní napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným.
38. Z důvodu výše uvedených soud shrnuje, že shledal posudek posudkové komise, i napadené rozhodnutí přezkoumatelným a námitku nepřezkoumatelnosti tak považuje za nedůvodnou.

39. Soud se dále zabýval námitkou žalobce, že žalovaný v rozporu s § 90 odst. 3 správního řádu přistoupil ke změně prvostupňového rozhodnutí v jeho neprospěch.
40. Podle § 90 odst. 3 správního řádu, platí, že odvolací správní orgán nemůže změnit napadené rozhodnutí v neprospěch odvolatele, ledaže odvolání podal také jiný účastník, jehož zájmy nejsou shodné, anebo je napadené rozhodnutí v rozporu s právními předpisy nebo jiným veřejným zájmem.
41. Změnou napadeného rozhodnutí ve smyslu § 90 odst. 3 správního řádu však může být ve shodě s judikaturou Nejvyššího správního soudu pouze změna výroku prvostupňového rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2022, č. j. 3 As 126/2021-33). Výrok prvostupňového rozhodnutí byl však v předmětné věci (zcela) potvrzen výrokem napadeného rozhodnutí. K tomu soud pro úplnost poukazuje i na závěr plynoucí z judikatury správních soudů, že se § 90 odst. 3 správního řádu „*neuplatní, je-li napadené rozhodnutí v rozporu s právními předpisy. Pokud žalovaný na základě výsledku posouzení posudkové komise dospěl k závěru, že rozhodnutí správního orgánu prvního stupně neobstojí, přičemž se z povahy shledaného pochybení nejednalo o pouhou aplikační nepřesnost, nýbrž o jednoznačný rozpor s ustanovením zákona (§ 8 zákona o sociálních službách nepřipouští pro stanovení výše příspěvku na péči jakoukoli pochybnost, neboť se jednoznačně odvíjí od počtu nezvládnutých základních životních potřeb), pak se o porušení zákazu obsaženého v § 90 odst. 3 správního řádu nejedná. Tento zákaz se obecně uplatní vždy tam, kde má správní orgán prostor pro uvážení, a nikoli v případech, kdy právní úprava připouští na základě zjištěného skutkového stavu toliko jediný možný výsledek, jak tomu bylo v posuzované věci.*“ (srov. rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 17. 2. 2023, č. j. 60 Ad 10/2022-27, přičemž citovaný právní názor obstál i v rámci kasačního řízení, neboť kasační stížnost proti nadepsanému rozsudku byla Nejvyšším správním soudem odmítnuta pro nepřijatelnost usnesením ze dne 24. 4. 2023, č. j. 2 Ads 54/2023-19). Soud proto v této části uzavírá, že žalovaný § 90 odst. 3 správního řádu neporušil, jelikož v posuzované věci potvrdil prvostupňové rozhodnutí úřadu práce (resp. nijak nezměnil jeho výrok), přičemž přezkoumával naplnění zákonných podmínek nároku na příspěvek na péči (jež nepodléhá správnímu uvážení), nikoliv správnost rozhodnutí úřadu práce (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 2 Ads 217/2014-34). Přestože tedy došlo ke změně okruhu základních životních potřeb považovaných za nezvládané, jejich celkový počet zůstal stanoven shodně na pěti. Z tohoto důvodu nedošlo ke změně stupně závislosti, neboť žalobce i nadále splňoval podmínky pro zařazení do II. stupně závislosti. Žalovaný proto potvrdil prvostupňové rozhodnutí, a to i přes změnu ve výčtu nezvládaných základních životních potřeb, jelikož tato změna neměla vliv na výsledné posouzení stupně závislosti. Jinými slovy, jak úřad práce, tak i žalovaný dospěli ke shodnému závěru o tom, že žalobce je závislý pouze ve II. stupni závislosti – středně těžká závislost.
42. Žalobce v této souvislosti namítal, že pokud žalovaný, resp. posudková komise, v odvolacím řízení jinak posoudili zvládnutí základních životních potřeb stravování a tělesné hygieny než úřad práce, resp. posudkový lékař v prvostupňovém rozhodnutí, a to v neprospěch žalobce, pak šlo o překvapivé rozhodnutí, v rozporu se zásadou předvídatelnosti práva. Tohoto vytýkaného porušení se však žalovaný nedopustil.
43. O překvapivé rozhodnutí by se jednalo tehdy, pokud by odvolací orgán odňal žalobci možnost seznámit se se skutkovými zjištěním, že by mu odňal možnost vyjádřit se k nim nebo že by mu fakticky vzal obranu v jedné instanci (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne č. j. 4 As 76/2017-21).

44. K takové situaci však v daném případě nedošlo. Žalovaný přerušil odvolací řízení do doby ukončení posouzení stupně závislosti žalobce posudkovou komisí (usnesení ze dne 18. 12. 2024, č. j. MPSV-2024/267900-916). Po doplnění správního spisu o posudek vypracovaný posudkovou komisí žalovaný vyrozuměl žalobce, resp. jeho zákonnou zástupkyni, o tom, že již byly shromážděny podklady pro vydání rozhodnutí o odvolání, a že bude pokračováno v přerušném řízení. Žalobce byl poučen o tom, že má právo nahlížet do spisu a vyjádřit se k podkladům rozhodnutí (vyrozumění ze dne 2. 5. 2025, č. j. MPSV-2025/99873-916). Zákonná zástupkyně využila možnosti nahlédnout do spisu (protokol o ústním jednání ze dne 12. 5. 2025), byla seznámena se spisovou dokumentací, zejména s posudkem posudkové komise, přičemž sdělila, že s ohledem na „*oduznutí životní potřeby stravování, bude podávat žádost o přezkum rozhodnutí*“. Žádné vyjádření k podkladům, z něhož by bylo zřejmé, z jakého důvodu považuje (především) posudek posudkové komise, pokud jde o posouzení schopnosti žalobce zvládat sporné základní životní potřeby, za nesprávný a nezpůsobilý být podkladem pro rozhodnutí o odvolání však žalobce nepředložil. Pokud tedy žalovaný rozhodl o odvolání na základě posudku posudkové komise, s nímž byl žalobce seznámen a bylo mu umožněno s k němu vyjádřit, pak nebylo napadené rozhodnutí pro žalobce překvapivým a nepředvídatelným. Pokud by žalobce vznesl konkrétní námitky proti správnosti závěrů posudkové komise (tedy nikoli vyslovení pouhého nesouhlasu s „*oduznutím*“ jedné ze základních životních potřeb), pak by se jimi musel žalovaný v rámci odvolacího řízení vypořádat. Žalobce tedy nebyl o možnost obrany v odvolacím řízení ochuzen. I tuto námitku tedy shledal soud nedůvodnou.
45. Soud se dále zabýval stěžejní otázkou, zda zvládání sporných základních životních potřeb stravování a tělesná hygiena bylo komplexně posouzeno na základě veškeré podkladové dokumentace a zda lze posudek posudkové komise považovat za jednoznačný, úplný a přesvědčivý, jak dovodil v odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný.
46. Z konstantní judikatury správních soudů vyplývá, že posouzení stupně závislosti pro účely rozhodování o příspěvku na péči musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, mezi nimiž zákon vyjmenovává zejména výsledek sociálního šetření a výsledek vyšetření posuzujícího lékaře, kterým je v odvolacím řízení posudek posudkové komise vydávaný podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. Na posudek posudkové komise, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře dále dovodil, že v řízení o nároku na příspěvek na péči je povinností odvolacího správního orgánu požádat posudkovou komisi o doplnění posudku, „*pokud by posudková komise postavila své hodnocení na rozporných podkladech, aniž by rozpory sama odstranila nebo vysvětlila. Tak tomu může být v případě, že se objeví rozpor mezi výsledkem šetření sociálního pracovníka a názorem posudkové komise, aniž by posudková komise sama provedla vlastní přezkoumání zdravotního stavu žadatele o příspěvek*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25). obdobně z bodu 15 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Ads 84/2018-32, vyplývá, že „*ačkoli je nutno zjištění vyplývající ze sociálního šetření považovat za podpůrný podklad, je nezbytné v případě námitek řádně přezkoumat, zda posudková komise závěry sociálního šetření při svém rozhodování vůbec zohlednila, jakým způsobem je zahrnula do svého hodnocení a zda tyto závěry nejsou v přímém rozporu se závěry posudkové komise, resp. s podkladovými lékařskými zprávami. V opačném případě by sociální šetření pozbývalo jakýkoli smysl*“. S ohledem na zde uvedené se soud zabýval dílčí otázkou, zda posudková komise skutečně rezignovala na vypořádání výsledků sociálního šetření, jak v žalobě namítá žalobce

47. Splnění požadavku úplnosti a přesvědčivosti posudku musí vyhodnotit jak správní orgán před vydáním rozhodnutí, tak krajský soud při přezkumu takového rozhodnutí. Výsledný posudek tedy sice podléhá hodnocení a jeho správnost není nikterak presumována, ale je přezkoumatelný pouze omezeně, neboť soud nedisponuje potřebnými odbornými znalostmi (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2019, č. j. 8 Ads 331/2018-37). Nenaplnění výše uvedených požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.
48. Soud tedy není oprávněn hodnotit zvládání jednotlivých základních životních potřeb žalobcem, nýbrž s ohledem na uplatněné žalobní námitky, výše předestřenou právní úpravu a na případ dopadající judikaturu Nejvyššího správního soudu musí posoudit, zda byl posudek posudkové komise přesvědčivý a úplný tak, aby nebylo pochyb o jeho objektivnosti a správnosti. Soud zdůrazňuje, že nemá pochyb o odbornosti komise a její způsobilosti hodnotit omezení žalobce ve vztahu k právní úpravě příspěvku na péči. Z posudku vyplývá, s jakými podklady posudková komise pracovala, jaká zjištění z nich učinila a jakým způsobem je hodnotila, vypořádala se i s odvolacími námitkami žalobce, přičemž tyto shledala opodstatněnými. Nově však na základě podkladů vyhodnotila jako zvládnutelnou základní životní potřebu stravování.
49. K základní životní potřebě **stravování** sociální pracovnice uvedla, že ji hodnotí jako nezvládanou. Podle strany 2 záznamu ze sociálního šetření matka uváděla, že žalobci připravuje stravu ona nebo babička, žalobce je velmi vybíravý v jídle a má omezený výčet potravin, které konzumuje. Matka dále uvedla, že žalobce většinou nedokáže sníst nové nebo neznámé potraviny, přesto se o jejich konzumaci opakovaně pokouší. Současně uvedla, že se žalobce doma sám nenají a krmí ho lžičkou. Dlužno dodat, že sociální pracovnice podle záznamu o sociálním šetření nebyla přítomna v rodině během stravování žalobce a záznam učinila toliko na základě sdělení zákonné zástupkyně žalobce. Posudková komise vzala toto sdělení zákonné zástupkyně žalobce obsažené v záznamu na vědomí a v posudkovém zhodnocení na straně 5 posudku na tato tvrzení reagovala. Posudková komise uvedla, že z podkladové dokumentace jednoznačně vyplývá schopnost žalobce samostatného stravování ve školním prostředí, zatímco v domácím prostředí krmení matkou vyžaduje. Tato skutečnost však sama o sobě nezakládá nezvládání základní životní potřeby stravování, neboť schopnost samostatného příjmu stravy ve škole svědčí o tom, že žalobce je této činnosti objektivně schopen i v domácím prostředí. Posudková komise dále uvedla, že žalobce je schopen se najíst lžící, výjimečně i vidličkou, samostatně se napít a nemá stanovenou žádnou speciální dietu. Tyto závěry mají oporu v objektivních lékařských nálezech, zejména v lékařské zprávě praktického lékaře žalobce MUDr. Z. S. ze dne 2. 7. 2024, jejíž obsah posudková komise shrnuje na straně 3 svého posudku. Posudková komise tak přesvědčivým způsobem vysvětlila, proč se i přes informace obsažené v záznamu ze sociálního šetření přiklonila k závěru, že žalobce základní životní potřebu stravování zvládá, a to v rámci širší normy odpovídající dítěti stejného věku bez zdravotního postižení.
50. Žalobce namítal neúplnost posouzení této potřeby rovněž pro nezohlednění zprávy klinické psychologky Mgr. X ze dne 25. 6. 2024, v níž je uvedena symptomatická porucha příjmu potravy. Jak plyne z posudku, posudková komise i tuto zprávu vzala na vědomí, přičemž z této zprávy dle posudkové komise vyplývá, že symptomatická porucha příjmu potravy v dětském věku je na ústupu.
51. Posudková komise, jak vyplývá z jejího posudku, měla při svém hodnocení rovněž k dispozici Zprávu školského poradenského zařízení ze dne 11. 4. 2024, vypracovanou

speciální pedagožkou Mgr. X, a z této zprávy čerpala potřebná zjištění. Není pravdou, že by posudková komise opominula při svém hodnocení závěr speciální pedagožky o symptomatické poruše příjmu potravy, a to především proto, že takový závěr z této zprávy neplyne. Stejně jako ve zprávě klinické psycholožky Mgr. X, je i ve zprávě speciální pedagožky toliko konstatováno, že se jednalo o poruchu v dětském věku. Přes poměrně obsáhlou zprávu o průběhu vlastního šetření žalobce, jehož byla přítomna i jeho zákonná zástupkyně, se však o schopnosti žalobce se stravovat, nebylo krom výše uvedené poznámky ničeho bližšího konstatováno.

52. Žalobce nezpochybnil v odvolacím řízení po seznámení s posudkem posudkové komise zjištění, že je schopen zvládat základní životní potřebu stravování, neboť je schopen konzumovat potraviny a nápoje ve škole, a pokud tomu tak je nic mu nebrání v tom, aby této schopnosti využil i doma. Žalobce po seznámení s posudkem netvrdil, že je tato informace již neaktuální, a že ve škole odmítá potravu přijímat a je třeba žalobce k dodržování přijímání stravy nutit. Nelze proto žalovanému vytýkat, že bez znalosti této informace nedoplňoval dokazování o další podklady a vycházel z přesvědčivého a úplného posudku posudkové komise, která pro své zhodnocení vycházela ze všech podkladů, které měla k dispozici. Posudková komise se podrobně zabývala schopností žalobce přijímat stravu a vycházela jak z lékařských zpráv, tak ze sociálního šetření. Zabývala se i tvrzenými obtížemi při stravování a vysvětlila, proč je nepovažovala za natolik závažné, aby zakládaly nezvládání základní životní potřeby stravování. Pokud žalobce poukazuje na nutnost zvláštního přístupu při stravování a na proměnlivost jeho stravovacích návyků, soud uvádí, že tyto skutečnosti byly v podkladech zachyceny a posudková komise je zohlednila. Lze k tomu pouze doplnit, že pokud snad skutečně v mezidobí došlo u žalobce ke změně jeho schopnosti zvládat potřebu stravování, čímž by mohlo dojít ke změně posouzení stupně závislosti, pak mu nic nebrání v tom, aby podal u úřadu práce návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči.
53. Ve vztahu k základní životní potřebě **tělesná hygiena** žalobce neuvedl konkrétně žádné skutečnosti, které by zpochybňovaly závěr posudkové komise, že žalobce je schopen i tuto potřebu zvládat. Ze záznamu ze sociálního šetření plyne, že žalobce koupání a mytí vlasů samostatně neprovádí, přičemž tyto úkony zajišťuje matka nebo babička. Dále sociální pracovnice popsala, že na pokyn a pod dohledem si žalobce zkouší čistit zuby, je však nutné jejich dočištění jinou osobou, zatímco mytí rukou zvládá samostatně. Posudková komise na straně 6 posudku konstatovala, že u žalobce není dán medicínský důvod, pro který by nebyl schopen samostatně vykonávat úkony malé i celkové tělesné hygieny. Žalobci nejsou popsány žádné funkční končetinové deficity, anatomické ztráty končetin, těžké duševní poruchy ani poruchy zraku takové intenzity, které by mu bránily zvládat tuto základní životní potřebu, a to i při využití běžných kompenzačních pomůcek či facilitátorů, jako jsou např. dlouhá mycí houba na tyči, protiskluzová podložka nebo sedátko do vany. Posudková komise se zároveň vypořádala se závěry sociálního šetření a vysvětlila, že skutečnost, podle níž je hygienická péče u žalobce prováděna na pokyn a pod dohledem jiné osoby, sama o sobě neodůvodňuje závěr o nezvládání této základní životní potřeby v plném rozsahu, neboť taková zjištění nemají oporu v objektivním zdravotním stavu žalobce. Současně uvedla, že s ohledem na věk žalobce je běžné, že se na provádění tělesné hygieny podílí pečující osoba, zejména při koupání, zatímco žalobce zvládá dílčí hygienické úkony přiměřeně svému věku. Konstatovala, že žalobce zvládá základní životní potřebu tělesné hygieny v rámci širší normy, srovnatelně s dítětem stejného věku bez zdravotního postižení.

54. I k předmětným neuznaným základním životním potřebám žalobce posudková komise na straně 6 svého posudku uvedla, že ani v těchto případech nebyla prokázána příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností vyplývající z dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce a pozbytím schopnosti zvládat tyto základní životní potřeby v přijatelném standardu, a to ani při využití běžných facilitátorů. Posudková komise dále zdůraznila, že posudkovým kritériem nemůže být samotné tvrzení pečující osoby, pokud není podloženo objektivními zdravotními nálezy. Zároveň uvedla, že za nezvládání základní životní potřeby nelze považovat dílčí nezvládání jednotlivých úkonů, jestliže tíže zdravotního postižení takový závěr objektivně neodůvodňuje. Tímto způsobem posudková komise srozumitelně vymezila, z jakých důvodů nepovažovala u žalobce v případě předmětných základních životních potřeb splnění podmínek jejich nezvládání ve smyslu posudkových kritérií.
55. Námitku žalobce o nepřesvědčivosti a neúplnosti posudku posudkové komise ve vztahu k jeho schopnosti zvládat základní životní potřebu stravování a tělesnou hygienu z uvedených důvodů shledal soud nedůvodnou.
56. Soud neshledal důvodnou ani žalobní námitku nesprávného obsazení posudkové komise, založenou na tvrzení, že jednání komise nebyl přítomen psychiatr ani dětský klinický psycholog a že lékař se specializací v oboru neurologie není způsobilý posuzovat duševní poruchy. K tomu soud uvádí, že podle § 8 odst. 6 zákona o sociálních službách vychází Institut posuzování zdravotního stavu zejména z nálezu ošetřujícího lékaře, případně též z vyšetření dětského klinického psychologa, jakož i z dalších odborných podkladů. Současně podle § 16b zákona o sociálních službách mohou být členy posudkové komise pouze lékaři, přičemž dalšími členy jsou odborní lékaři jednotlivých klinických oborů. Z uvedeného plyne, že psycholog není standardním členem posudkové komise, neboť zákon počítá pouze s lékařskými odborníky. Ani přítomnost lékaře se specializací v oboru psychiatrie přitom nemusí být v každém případě nezbytná. Rozhodující je, zda měla posudková komise k dispozici dostatečné odborné podklady a zda její posudkový závěr splňuje požadavky úplnosti, přesvědčivosti a vnitřní konzistence, což bylo v projednávané věci soudem shledáno, jak vyplývá z výše uvedeného. Postačující jsou přitom odborné lékařské zprávy založené ve spise, pokud se s nimi posudková komise řádně vypořádá. V projednávané věci měla posudková komise k dispozici zprávu klinického psychologa ze dne 25. 6. 2024 Mgr. X, z níž také posudková komise vycházela.
57. Na tomto místě tedy soud shrnuje, že posudek posudkové komise považuje za přesvědčivý a úplný tak, že nemá pochyb o jeho objektivnosti a správnosti. Soud nemá pochyb ani stran odbornosti posudkové komise a její způsobilosti hodnotit zdravotní stav žalobce ve smyslu relevantní právní úpravy. Soud vyhodnotil, že se posudek posudkové komise ve věci opírá o dostatečné a relevantní podklady, přičemž byly vzaty v potaz jak výsledky sociálního šetření, tak zejména doložené lékařské zprávy (nálezy) ošetřujících lékařů žalobce. Posudková komise v posudku individualizovaně posoudila schopnost žalobce zvládat jednotlivé základní životní potřeby, přesvědčivým způsobem se vyjádřila ke všem žalobcem zpochybňovaným základním životním potřebám a své závěry též dostatečně a přehledně odůvodnila. Z obsahu žalobou napadeného rozhodnutí pak rovněž vyplývá, že se komise zabývala všemi dílčími činnostmi zahrnutými do jednotlivých základních životních potřeb dle vyhlášky č. 505/2006 Sb. Soud proto nepřisvědčil námitce, podle níž posudkové zhodnocení trpí nedostatečnou individualizací. Posudek podle názoru soudu objektivizoval zdravotní stav žalobce a jeho schopnost zvládat základní životní potřeby. Posudková komise

také rozvedla, z jakých (medicínských) důvodů považuje základní životní potřeby mobility, stravování, tělesná hygiena a výkon fyziologické potřeby za zvládané.

58. Soud na tomto místě přdestírá, že nijak nezpochybňuje existenci jistých zdravotních obtíží žalobce, které nepochybně působí komplikace a omezení v jeho životě, nicméně zde zůstává zásadním, že přiznání dávky (příspěvku na péči) v té které výši musí být vždy podloženo objektivně zjištěným zdravotním stavem. Posudek posudkové komise dle názoru soudu představuje dostatečnou odpověď na jednotlivé námitky přednesené žalobcem, který však svůj zdravotní stav hodnotí výhradně subjektivně, zatímco posudková komise předkládá hodnocení objektivní, vycházející ze zdravotní dokumentace a odborného medicínského posouzení.
59. S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti tak soud neshledal důvod pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí. Soud tudíž žalobu v mezích žalobních bodů vyhodnotil jako nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. výrokem I. rozsudku zamítl.
60. Současně soud výrokem II. rozsudku dle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému náhrada nákladů řízení nepřísluší.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem dne 22. května 2026

Mgr. Lenka Havlíčková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.